

MANAŽÉR
ŽELEZNIČNEJ
INFRAŠTRUKTÚRY

Národné dni TTR na Slovensku 2023

Legislatívny rámec pre projekt TTR

PLÁN [OBNOVY]

Financované
Európskou úniou
NextGenerationEU

Návrh novej legislatívy

Greening Freight Transport Package

= balík opatrení na zvýšenie efektívnosti a udržateľnosti nákladnej dopravy

Zmena Smernice
o kombinovanej doprave

Zmena Nariadenia
o sieti TEN-T

11.
júl
2023

3 Návrhy

Nariadenie (nové)
o výpočte
skleníkových plynov
dopravných služieb

Nariadenie (nové)
o využívaní železničnej
infraštruktúry

Zmena Smernice
o hmotnostiach a
rozmeroch pre cestné
nákladné vozidlá

Nariadenie o využívaní železničnej infraštruktúry

Rozsah a termíny implementácie nového nariadenia:

- ❖ zmena Smernice EÚ 34/2012 o jednotnom európskom železničnom priestore (ruší články týkajúce sa pridelovania kapacity, využívania vlakových trás, kapacity na účely údržby a opatrení v prípade narušenia prevádzky) → **1.1.2026 (príprava)/ 8.12.2029 (realizácia)**
- ❖ zrušenie Nariadenia EÚ 913/2010 o koridoroch RFC → 9.12.2029

Ciele nariadenia:

- optimalizácia využívania kapacity tratí
- zlepšenie cezhraničnej koordinácie
- zníženie potrebnej doby pobytov na hranici
- zníženie meškaní v dôsledku nekoordinovanej údržby
- zvýšenie spoľahlivosti železničnej dopravy
- umožnenie včasnej rezervácie cestovných lístkov na osobnú dopravu
- zlepšenie flexibility nákladnej dopravy pre umožnenie dodávok just-in-time
- **vytvorenie jednotného legislatívneho rámca pre projekt TTR (smernica nahradená nariadením → transpozícia do zákona nie je potrebná)**

Nariadenie o využívaní železničnej infraštruktúry

Nariadenie pokrýva 3 základné oblasti:

Riadenie kapacity

- Inšpirované konceptom TTR (stratégia, model, plán ponuky...)
- Zabezpečenie cezhraničnej konzistencie plánovania kapacity
- **Európsky rámec pre riadenie kapacity (EFCM)**

Riadenie prevádzky

- Inšpirované konceptom ETMN a príručkou ICM
- **Európsky rámec pre koordináciu dopravy a krízové riadenie (EFTM)**

Preskúvanie výkonnosti

- KPI pre výkonnosti: infraštruktúry, riadenia kapacity, narušení prevádzky, krízového riadenia, digitálnych služieb, nástrojov a rozhraní, dodržiavanie predpisov
- **Európsky rámec pre preskúvanie výkonnosti (EFPR)**

Nariadenie o využívaní železničnej infraštruktúry

Nová organizačná štruktúra riadenia

Členské štáty

Európski koordinátori

Riadenie infraštruktúry

ENIM (PRIME)

Úlohy zo smernice 2012/34/EU

Úlohy z nového nariadenia

Koordinátor siete (Network Coordinator - RNE???)

Kontaktné miesta MI (Focal Points)

Európske dopravné koridory ETC

Regulačný dohľad

ENRRB

Rada Regulačných orgánov

Sekretariát

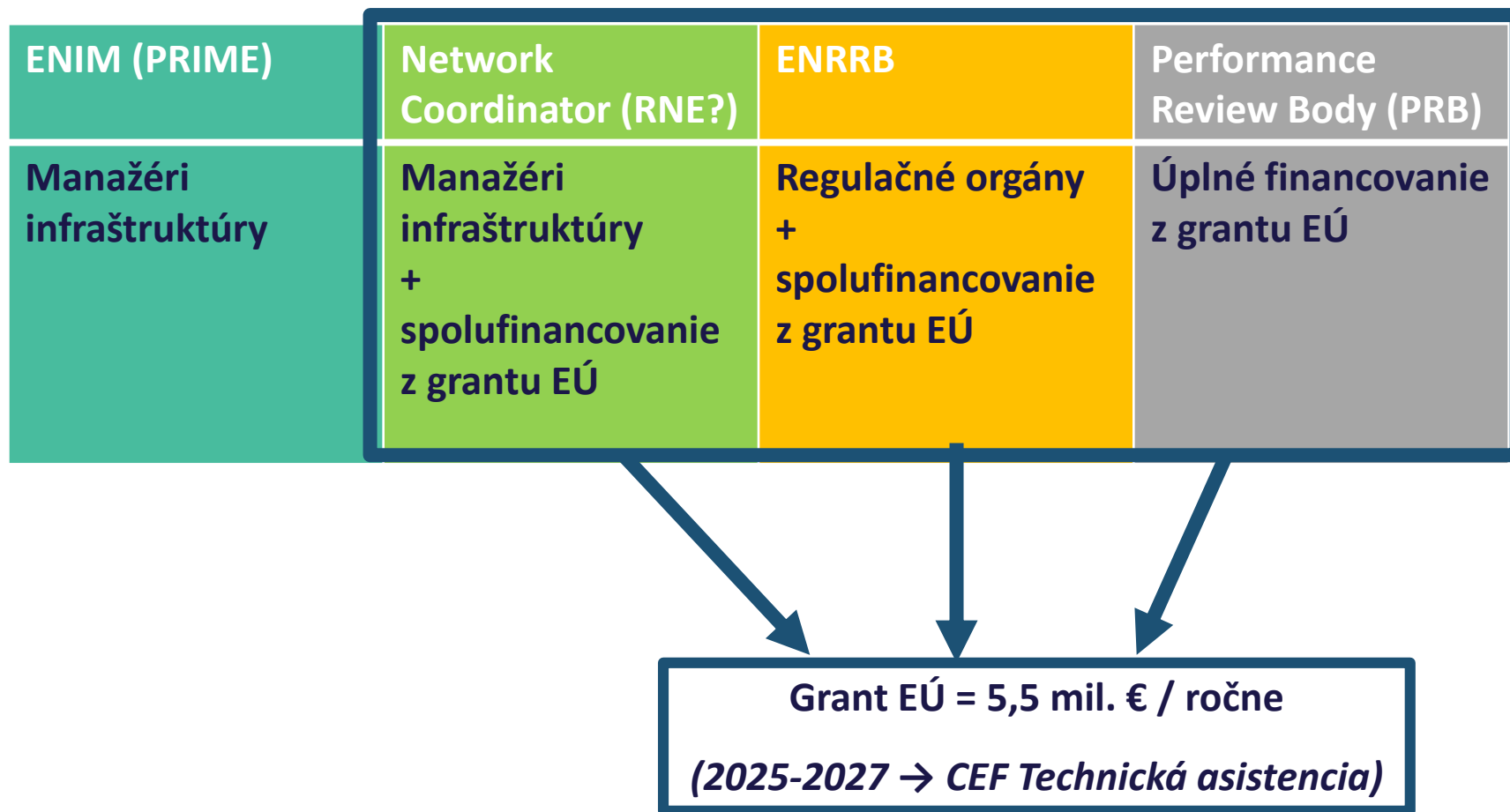
Preskúmanie výkonnosti

Orgán pre preskúmanie výkonnosti (Performance Review Body)

Nariadenie o využívaní železničnej infraštruktúry

Zdroje financovania činnosti jednotlivých organizačných štruktúr

Nariadenie o využívaní železničnej infraštruktúry

Organizácia riadenia

ENIM (PRIME)	Network Coordinator (RNE?)	ENRRB	Performance Review Body (PRB)
<p>Rada MI =</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1 zástupca MI (každý štát = 1 hlas) ▪ MI zodpovední za trate TEN-T (core/ extended core) ▪ EK (nehlasuje) ▪ predseda (zvolený 2/3 väčšinou) ▪ <u>hlasovanie nadpolovičnou väčšinou !</u>	<p>Organizácia určená hlasovaním ENIM a so súhlasom EK</p> <p>Funkcia Sekretariátu/ príprava podkladov a dokumentácie pre hlasovanie ENIM</p>	<p>Rada RB =</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 1 zástupca RB (každý RB = 1 hlas) ▪ Príprava hlasovania = sekretariát RB ▪ Koordinácia aktivít medzi RB ▪ Stanoviská a odporúčania pri rozhodnutiach, sťažnostiach	<p>Nezávislí železniční experti, ktorých menuje EK</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Poradenstvo pre EK a európskych koordinátorov v oblasti výkonnosti dopravy a infraštruktúry ▪ Odporúčania pre ENIM k rámci EFPR

Nariadenie o využívaní železničnej infraštruktúry

Úlohy výkonných aktérov

ENIM (PRIME)

- Európsky rámec pre riadenie kapacity (EFCM)
- Európsky rámec pre riadenie cezhraničnej prevádzky (EFTM)
- Európsky rámec pre posúdenie výkonnosti (EFPR)
- Európske štúdie dopravného trhu (ETMS)
- Spoločný IT nástroj/ rozhranie pre medzinárodné žiadosti o kapacitu
- Každoročné publikovanie správy o výkonnosti
- Odporúčanie pre EK k zmenám TSI
- Spoločná štruktúra pre Sieťové vyhlásenia (CSNS)

Network Coordinator

- Sekretariát pre ENIM
- Príprava EFCM, EFTM, EFPR (pravidlá, procesy, nástroje)
- Postupy koordinácie medzi MI
- Identifikácia národných pravidiel brániacich harmonizácii
- Kontaktné miesto pre MI na riešenie koordinácie TCR a kapacitné incidenty

Manažéri infraštruktúry

- Riadenie kapacity
- Riadenie prevádzky
- Nediskriminačný prístup
- Transparentnosť
- Zlepšovanie výkonnosti
- Spolupráca pri implementácii jednotného európskeho železničného priestoru
- Vymenovanie „Focal Points (FP)“ pre koordináciu medzi MI, FP kontakt nahlásiť ENIM

Nariadenie o využívaní železničnej infraštruktúry

Úlohy kontrolných aktérov

Európski koordinátori	ENRRB	Performance Review Body
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pre každý koridor ETC jeden koordinátor z poverenia EK ▪ Podpora koordinovanej implementácie ETC ▪ Každoročná správa o vývoji ETC ▪ Koordinácia investičných priorít pre ETC	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Koordinácia spolupráce RB ▪ Spoločné konzultácie a procesy prešetrovania ▪ Odporúčania, stanoviská, rozhodnutia k sťažnostiam ▪ Každoročná správa o aktivitách ENRRB	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rady a odporúčania pre: EK, Európskych koordinátorov, ENIM, ENRRB, MI, RB a členské štáty k problematike riadenia kapacity a prevádzky, preskúvanie výkonnosti

Nariadenie o využívaní železničnej infraštruktúry

Sumarizácia hlavných zmien

Kapacita

- Zavedenie prvkov a harmonogramu TTR v delení na 3 fázy: 1. *strateg. plánovanie (stratégia kap., model kap., ponuka kap.)*, 2. *pridelenie*, 3. *zmeny (recipročné komerčné podmienky)*. FA povinné
- Povinnosť zohľadniť koordinácie, konzultácie, odporúčania, ETMS
- Využitie infraštruktúry: intenzívne využívaná (>65%), preťažená (>95%) → zverejnenie v RINF
- Digitalizácia/ spoločné IT pre kapacitu

Prevádzka

- Povinnosť zavedenia ICM (odklonové trasy do modelu a ponuky kapacity). Povinnosť evidovať, analyzovať (NC), reportovať (ENIM, PRB)
- TCR → povinnosť kompenzácie ak bola kapacita už pridelená (výnimky = vyššia moc)
- Monitorovanie výkonnosti (multi-sieťová akceptácia vyššej moci), benchmark KPI (ENIM), report (PRB)
- Digitalizácia/ spoločné IT pre výkonnosť

Organizácia

- Zrušenie organizačných štruktúr RFC/ ETC? (ExBo, MaBo, RAG/TAG, WG)
- Zriadenie nových WG? (PRIME, RNE)
- IM zriadi „Focal Points“ (pre koordináciu CM&TM, kontakt nahlásiť ENIM)
- Uplatňovanie nariadenia pre vnútroštátnu a medzinárodnú dopravu, infraštruktúru a servisné zariadenie
- Európske rámce platné pre sieť TEN-T (core+ extended core)

Nariadenie o využívaní železničnej infraštruktúry

Nové úlohy a zmeny pre výkonných aktérov (medzinárodná doprava)

- ❖ Európsky rámec pre riadenie kapacity (EFCM) → na základe príručiek a usmernení projektu TTR
- ❖ Európsky rámec pre koordináciu dopravy a krízové riadenie (EFTM) → na základe príručky ICM a projektu ETMN
- ❖ Európsky rámec pre posúdenie výkonnosti (EFPR) → na základe príručky KPI RFC (rozšírenej o sledovanie stavu infraštruktúry/ plnenie štandardov TEN-T, využívanie kapacity, meškania/ odriekania/ pobyty na hranici, odklony, poskytovanie dát kompletnosť/kvalita/ štruktúra podľa TSI)
- ❖ Spoločná štruktúra Sieťového vyhlásenia (CSNS) → musí reflektovať EFCM, EFTM, EFPR; odkaz na RINF, spoločný harmonogram konzultácií CSNS.
- ❖ Network Coordinator zbiera od MI dáta o ICM, analyzuje, reportuje na ENIM, PRB
- ❖ ENIM povinne monitoruje výkonnosť a zabezpečuje porovnanie (benchmark)
- ❖ Digitalizácia riadenia kapacity a dopravy → MI a ENIM zabezpečia účasť v System Pillar (Steering Group, Deployment Group) organizácie Europe's Rail JU (býv. Shift2Rail)
- ❖ Spoločný IT nástroj/rozhranie , správy v súlade s TAF&TAP TSI (jedno miesto, jedna operácia pre viacsieťovú kapacitu)

Nariadenie o využívaní železničnej infraštruktúry

Nové úlohy a zmeny pre výkonných aktérov (všetka doprava)

- ❖ Nový harmonogram pridelovania kapacity do RCP:

Aktivita	Aktér	Termín
Podanie žiadosti do RCP	žiadateľ	X-8,5
Návrh CP	manažér infraštruktúry	X-6,5
Ukončenie koordinácie návrhu RCP	žiadateľ + manažér infraštruktúry	X-6
Konečný návrh RCP	manažér infraštruktúry	X-5,5
Pridelenie kapacity, zverejnenie RCP	manažér infraštruktúry	X-5,25

- ❖ Termíny odpovede pre ad-hoc žiadosti a zmeny kapacity : 1 deň/ 1 sieť, 5 dní/ viac sietí.
- ❖ Priority v prípade konfliktných žiadostí:
  - pre neskoré žiadosti, RP (Y-4), ad-hoc → „ kto prv príde, ten prv berie“.
  - pre žiadosti do RCP, RP (viacročných) → konzistentnosť s vopred plánovanou kapacitou uvedenou v pláne ponuky.
- ❖ Pri nedostatočnej kapacite: i) konsenzuálne riešenie (koordinácia, konzultácia), ii) formálne riešenie (podľa socio-ekonomických a environmentálnych kritérií)

Nariadenie o využívaní železničnej infraštruktúry

Nové úlohy a zmeny pre výkonných aktérov (všetka doprava)

- ❖ MI uvedie v NS max. podiel z celkovej kapacity určenej pre FA (FA nesmú vyblokovať všetku dostupnú kapacitu). MI musí zahrnúť kapacitu z FA do modelu kapacity.
- ❖ Spoločné poskytovanie kapacity MI a servisných zariadení (MI zabezpečí ponuku trasy až do terminálu)
- ❖ Ak TCR ovplyvní pridelenú kapacitu, žiadateľ má nárok na kompenzáciu/ náhradu (harmonizované podmienky kompenzácií definuje ENIM v EFCM, k podmienkam sa vyjadruje ENRRB, konkrétnu výšku kompenzácií platených MI stanoví RB na princípe proporcionality. Výška nemusí byť jednotná – môže sa líšiť podľa vplyvu zmeny/ možnosti odklonu.). Podmienky a výšku kompenzácií uvedie MI v NS. Kompenzačné poplatky sa uplatňujú recipročne → ak o zmenu pridelennej kapacity požiada žiadateľ, zaplatí za zmenu.
- ❖ Ak je zmena pridelennej kapacity v dôsledku vzniku mimoriadností v prevádzke (ICM) – preplánovanie bude realizované podľa pravidiel, ktoré ENIM zahrnie do EFCM. Ak vznikne mimoriadnosť veľkého rozsahu (uplatnenie krízového manažmentu, napr. epidémie, ohrozenie bezpečnosti štátu, prírodné pohromy...), štát môže uplatniť špeciálne opatrenia (zrušenie kapacity bez kompenzácie, zmeny v pláne ponuky kapacity...).

Nariadenie o využívaní železničnej infraštruktúry

Otvorené témy

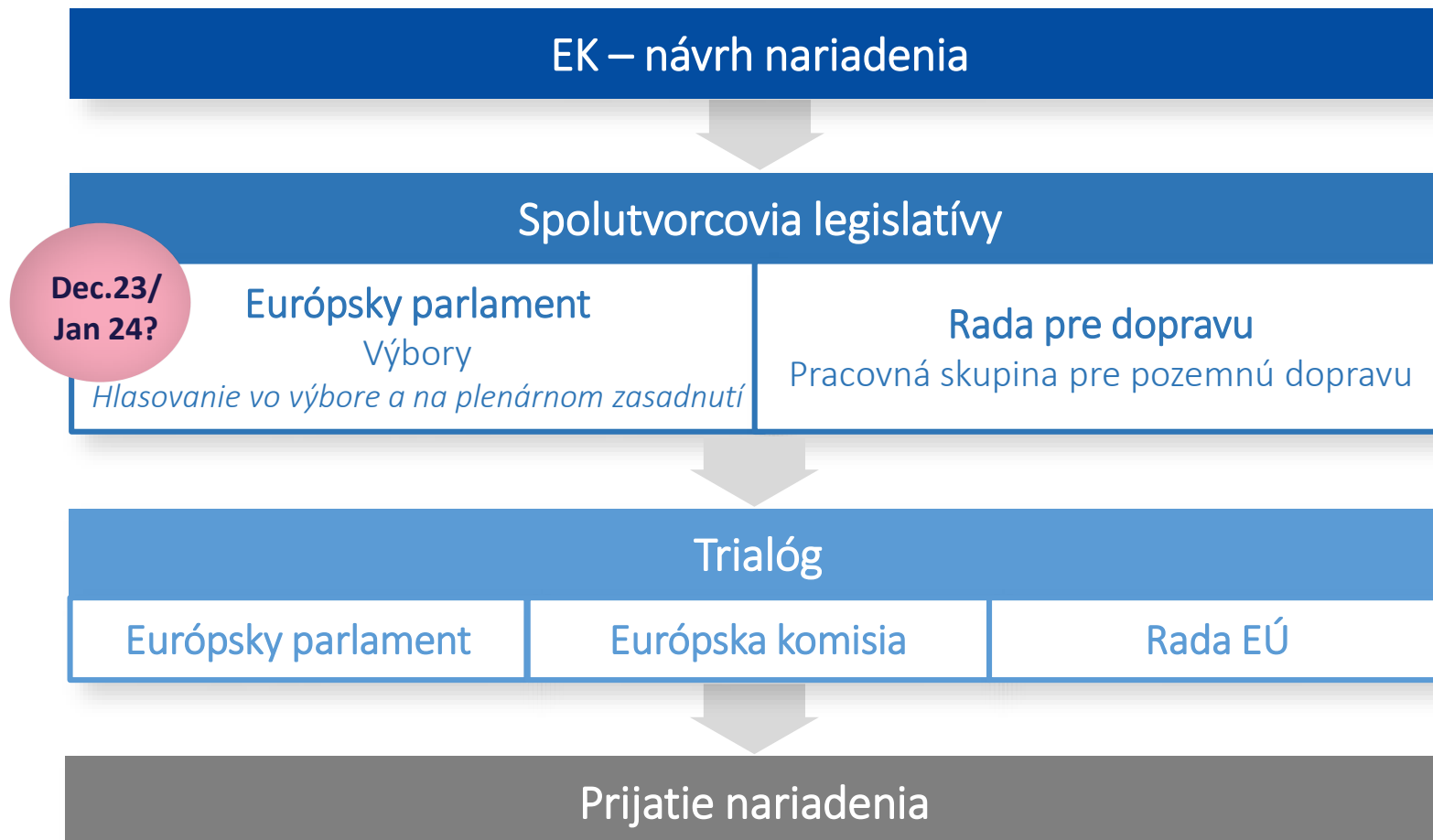
- ❖ Potreba úpravy národnej legislatívy (SR: Zákon o dráhach 513/2009, Vyhláška o dopravnom poriadku dráh 351/2010...)
- ❖ Štát môže (nemusí) vypracovať pre MI strategické usmernenie na základe vydaného dokumentu Stratégia rozvoja železničnej dopravy (harmonogram projektov TEN-T/mimo, dopravné služby vo verejnom záujme, využívanie kapacity na preťaženej infraštruktúre). Ak dodržiavanie takého usmernenia = strata v príjmoch MI → možnosť kompenzácie od štátu
- ❖ Rozhodnutia ENIM nemajú priamu právnu záväznosť → ak sa nebudú dodržiavať = EK má možnosť prijať právne akty s priamou právnou záväznosťou (zodpovednosť MI)
- ❖ MI sa môže od dohodnutých európskych rámcov odchýliť a dôvod odchýlky vysvetliť v NS → kto posúdi rozsah a oprávnenosť odchýlok?
- ❖ Kompenzácie MI voči žiadateľovi pri zmene pridelennej kapacity z dôvodu TCR
- ❖ Pri nedostatočnej kapacite: dostupnosť dát pre posúdenie kritérií
  - sociálno-ekonomických (ceny pre konečných zákazníkov, náklady zákazníkov súvisiace s časom, dostupnosť pre ľudí a regióny...)
  - environmentálnych (emisie CO₂, hluk, externality, bezpečnosť, verejné zdravie...)

Ak kritériá rovnaké/ podobné → MI prideli kapacitu na základe aukcie ?

Nariadenie o využívaní železničnej infraštruktúry

Očakávaný postup schválenia nového nariadenia

Nariadenie o využívaní železničnej infraštruktúry

Stanoviská k návrhu nariadenia sú dôležité pre projekt TTR aj pre celkové budúce fungovanie riadenia kapacity a prevádzky.

Pripomienky prostredníctvom:

- ❖ členských štátov → MD SR zriadilo pracovnú skupinu k návrhu nariadenia
- ❖ sektorových medzinárodných organizácií → CER, EIM, RFC
- ❖ dotazníkov o posudzovaní vplyvov od konzultantov objednaných z EK pre posudzovanie vplyvov a analýzu
- ❖ individuálne → v rámci verejných konzultácií na portáli EK

Právo

Využívanie kapacity železničnej infraštruktúry v jednotnom európskom železničnom priestore

Vyjadrite svoj názor > Uverejnené iniciatívy > Využívanie kapacity železničnej infraštruktúry v jednotnom európskom železničnom priestore

O tejto iniciatíve

Zhrnutie Železničná doprava zohráva kľúčovú úlohu pri zvyšovaní efektívnosti a udržateľnosti dopravy EÚ v súlade s cieľmi stratégie EÚ pre udržateľnú a inteligentnú mobilitu. Zvýšenie podielu železničnej dopravy si vyžaduje lepší prístup k železničnej infraštruktúre, najmä pre medzinárodnú nákladnú dopravu.

Táto iniciatíva navrhuje opatrenia na lepšie riadenie, koordináciu, a tým aj zvýšenie kapacity železníc.

Téma Doprava

Typ aktu Návrh nariadenia

Kategória Pracovný program Komisie, Konferencia o budúcnosti Európy, REFIT

Výzva na predloženie dôkazov

SPÄTNÁ VÄZBA: UKONČENÁ

Prijatie Komisiou

Obdobie predkladania spätnej väzby
13. Júl 2023 - 17. November 2023

SPÄTNÁ VÄZBA: OTVORENÁ

Výzva na predloženie dôkazov na účely posúdenia vplyvu - Ares(2022)1673547
slovenčina (624,6 KB - PDF - Počet strán: 6)

[Stiahnuť](#)

Dostupné jazyky (23)

Nariadenie o využívaní železničnej infraštruktúry

Aktuálne stanovisko SR k návrhu nariadenia

- ❖ SR vo všeobecnosti víta zámer a ciele nového návrhu nariadenia
- ❖ SR pozitívne vníma skutočnosť, že návrh vychádza z princípov projektu TTR
- ❖ SR vyjadruje obavu z finančného dopadu na zainteresované subjekty : personálne navýšenie, dobudovanie IT systémov, navýšenie administratívnych procesov pre konzultácie a koordináciu
- ❖ SR nepovažuje za efektívne prijatie značného množstva dodatočných vykonávacích a delegovaných aktov
- ❖ SR odporúča ponechať flexibilitu pri stanovení rámca socio-ekonomických kritérií a pravidiel priority pri pridelovaní kapacity s konfliktnými požiadavkami
- ❖ SR považuje definovanie nových resp. už existujúcich organizačných štruktúr za nejasné, čo môže vytvárať duplicitu a konflikt v kompetenciách
- ❖ SR požaduje jasnejšiu definíciu pre systém aukcií, preťaženú infraštruktúru, aplikáciu duálneho systému riadenia kapacity a prevádzky v prechodnom období
- ❖ SR apeluje pri definovaní rámca TCR na vyvážený prístup medzi možnosťami manažérov infraštruktúry, čo sa týka ich zodpovednosti voči železničným dopravným podnikom (v OD aj ND), a následne zodpovednosti dopravcov voči ich zákazníkom/cestujúcim.

Nariadenie o využívaní železničnej infraštruktúry

Ďakujeme za pozornosť